

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 6C/144/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613202836
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2013:8613202836.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, samosudca JUDr. Anna Frigová, v právnej veci žalobcu Y. S., nar. X.X.XXXX, bytom P. XXX/X, XXX XX W., štátny občan SR, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov proti žalovanému EOS KSI Slovensko, a.s., so sídlom Údernícka 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenému TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária, Údernícka 5, 851 01 Bratislava, IČO: 36 613 843, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Zrušuje rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761 vydaného rozhodcom X.. Q. Y., sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa 25.4.2013.

Odkladá vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761 vydaného rozhodcom X.. Q. Y., sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi na trovách konania sumu 377,57 eura na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, vedeného v SLSP Stropkov, č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXX do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok v sume 99,50 eura na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou zo dňa 23.5.2013 domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 81 04 Bratislava, IČO: 35 922 761 vydaného rozhodcom X.. Q. Y., sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa 25.4.2013.

Žalobu odôvodnil tým, že s právnym predchodcom žalovaného uzatvoril dňa 14.1.2005 štandardnú formulovanú spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej vystupoval v pozícii spotrebiteľa, preto je potrebné v danej veci aplikovať normy spotrebiteľského práva a použiť náležité výkladové metódy. So žalovaným uzatvoril Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktorej neoddeliteľnou súčasťou bola pod bodom 4 rozhodcovská doložka, ktorá mala zakladať právomoc rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku. Namieťa platnosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly vymedzenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka)“. Neprijateľnosť rozhodcovskej

doložky predstavuje skutočnosť, že žalovaný ju s ním individuálne nedojednal, ale táto bola súčasťou Dohody ako formulára, ktorý vopred pripravil žalovaný a on žiadnym spôsobom nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Mohol len Dohodu ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť celému predformulovanému obsahu. Jeho vôľa smerovala výhradne k dohode o splátkach a nie k uzavretiu rozhodcovskej doložky. Dodávateľ ho nijakým spôsobom neupozornil na rozhodcovskú doložku zakomponovanú v tejto formulárovej Dohode, na prípadné riešenie sporov prostredníctvom rozhodcovského súdu a taktiež mu nebol známy inštitút rozhodcovskej doložky ako takej. Miesto rozhodcovského konania si taktiež jednostranne stanovil dodávateľ, čím vznikajú vážne pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti rozhodcovského konania. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jeho neprospech ako spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ust. § 53 ods. 4 OZ (podľa platnej úpravy § 53 ods. 5 OZ) neplatná. Podľa takto vymedzenej rozhodcovskej doložky si síce formálne „mal možnosť“ vybrať medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale rozhodcovské konanie začalo na návrh dodávateľa a preto bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Tzv. nevýhradná rozhodcovská doložka s možnosťou výberu bola preto v tomto prípade len iluzórna.

Na danú problematiku reaguje aj právna veda: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.“ (Kristián Csach: Štandardné zmluvy, Plzeň: Vydavateľstvá a nakladateľstvá Aleš Čeněk, 2009, str. 214). Pre porovnanie dáva do pozornosti súdu neprijateľnosť rozhodcovskej doložky v rakúskom práve (§ 6 ods. 2 bod 7 rakúskeho zákona o ochrane spotrebiteľa „Pre spotrebiteľa sú v zmysle § 879 Všeobecného občianskeho zákonníka nezáväzná najmä také zmluvné ustanovenia, podľa ktorých ... má byť spor medzi podnikateľom a spotrebiteľom rozhodnutý jedným alebo viacerými rozhodcami“) a závery univerzitných profesorov v dôvodovej správe k § 617 rakúskeho procesného kódexu.

6C/144/2013

-3-

Plnenie, ktoré sa vymáha, bolo priznané v súkromnoprávnom procese na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky. Neprijateľná zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a prieči sa dobrým mravom. Ak rozhodcovské konanie prebehlo na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, tak aj nový kvalifikovaný záväzok, ktorý mal vzniknúť z takéhoto vadného súkromnoprávneho procesu nie je súladný s imperatívom dobrých mravov. Rozhodca ignoroval predpisy určené na ochranu spotrebiteľa a to je dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Súd aj bez návrhu sám vyhlási neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Ostatné neprijateľné podmienky, na základe ktorých sa od neho vymáha plnenie, ponecháva na judikovanie súdu. Na účely zastavenia exekúcie postačuje, že je neprijateľná rozhodcovská doložka.

Poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ: Výrok rozsudku vo veci ASTURCOM C-40/08 znie: „Smernica rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, sa musí hneď po tom, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offio nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa jeho vnútroštátneho práva vyplývajú s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.“

Vzhľadom na neprijateľnú rozhodcovskú doložku je potrebné vychádzať z rozsudku Súdneho dvora EÚ Oceano Grupo Editorial SA a Rocio Murciano Quintero a medzi Salva Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 až C-244/98, v zmysle ktorého predmetná rozhodcovská doložka nespĺňa ani kritériá geografickej prijateľnosti miesta rozhodcovského konania, pretože na strane spotrebiteľa sa z tzv. geografických dôvodov nadmerne sťažilo uplatnenie jeho práv.

Taktiež poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-168/05 Elisa Maria Mostaza Claro, z ktorého vyplýva, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Tým budú naplnené ciele smernice, podľa ktorej sa majú štáty postarať o to, aby spotrebiteľa nekalé podmienky nezaväzovali (čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). K problematike neplatnosti rozhodcovskej doložky už bolo vydaných viacero rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ale aj Ústavného súdu SR. Poukázal len na najnovšie: rozhodnutia Najvyššieho súdu SR: 6Cdo 1/2012, Ústavného súdu SR: IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a I.ÚS 456/2011.

Z uvedených dôvodov navrhuje, aby súd meritórne rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku, ale taktiež navrhuje odložiť vykonateľnosť citovaného rozhodcovského rozsudku, aby na základe tohto rozsudku nebolo možné pristúpiť k začatiu exekučného konania, v ktorom by mohlo dôjsť pre žalobcu k nenapraviteľnej ujme.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení v žalobe uviedol, že nie je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 ZRK. Zároveň má za preukázané, že 6C/144/2013

-4-

žalobca dňa 14.1.2005 uzatvoril Zmluvu o vydaní a používaní Platobnej karty a Dodatok č. 1 k Zmluve o vydaní a používaní bankovej platobnej karty (ďalej ako „Zmluva“), na základe ktorej mu bol poskytnutý kartový úverový rámec vo výške 20 000,- Sk (t.j. 663,88 eura). Žalobca a žalovaný následne dňa 26.1.2011 uzatvorili Dohodu, v ktorej žalobca uznal čo do dôvodu a výšky svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy a zaviazal sa uznaný záväzok uhradiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 20 eur splatných vždy k 28. dňu v mesiaci, počnúc dňom 28.1.2011. Žalovaný a žalobca sa v bode 4 Dohody dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto dohody vrátane sporov o ich splatnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., b) pred Rozhodcovským súdom zriadeným pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. alebo c) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto dohody vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky. Ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

Žalovaný má za to, že predmetná Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Jej obsahom je uznanie dlhu zo strany dlžníka - žalobcu ako právny inštitút zakotvený v OZ, pričom jej súčasťou je dohoda strán o tom, že všetky spory, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s.. Žalobca sa slobodne rozhodol uzavrieť so žalovaným Dohodu, v zmysle ktorej mu bolo umožnené uhradiť existujúci záväzok postupne v splátkach a súčasťou ktorej bola aj rozhodcovská doložka, ktorá má všetky náležitosti požadované zákonom na formu rozhodcovskej doložky. Žalovaný zastáva názor, že predmetná Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie, pričom obsah Dohody nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalobca nemal možnosť oboznámiť. Žalobca Dohodu podpisoval vo svojom bydlisku, teda mal možnosť si ju v pokoji prečítať a v prípade, ak mal záujem uzatvoriť Dohodu s takýmto obsahom, vysloviť s ňou svojím podpisom súhlas, resp. ju odmietnuť a nepodpísať, ak s jej obsahom nesúhlasil. V zmysle uvedeného nie je možné súhlasiť s argumentmi žalobcu o štandardnej formulárovej zmluve. Ustanovenie o rozhodcovskej doložke nie je v texte Dohody žiadnym spôsobom schované, žalobca mal o ňom pri podpise jednoznačne vedomosť. Žalovaný poukázal ďalej na to, že Dohoda predstavuje zmenu v obsahu záväzku dohodou zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že žalobcovi bolo umožnené splácať záväzok v splátkach. V nadväznosti na uvedené žalovaný zdôrazňuje, že dohoda o zmene v obsahu záväzku je zmluvný vzťah, ktorý vznikol medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom, pričom žalovaný ako postupník v ňom nemá postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy. Z uvedeného vyplýva, že na Dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských

zmluvách, a teda ani na rozhodcovskú doložku. Žalovaný zastáva názor, že žalobca po tom, čo sa oboznámil s obsahom Dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a vyjadril súhlas s rozhodcovskou doložkou. K okolnostiam uzatvorenia Dohody poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/79/2013.

6C/144/2013

-5-

Žalovaný ďalej uviedol, že v období do 31.12.2007 (Zmluva bola podpísaná dňa 14.1.2005) sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 OZ len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti OZ, ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku a v Zákone o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z.. To znamená, že pokiaľ pred dňom 1.1.2008 bola uzavretá zmluva o splátkovom úvere, kde bol dlžník spotrebiteľ, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 1.1.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa ust. § 52 až 54 OZ, ale v súlade s § 261 ods. 1 písm. b) ObZ bez ohľadu na povahu účastníkov. Ak je účastníkom spotrebiteľ, je potrebné aplikovať ust. ZoSÚ (lex specialis), práva a povinnosti, ktoré nie sú v tomto zákone upravené, tak sa spravujú ObZ. Právna dovolenosť či rozpor s dobrými mravmi môžu byť posudzované len podľa právnych predpisov platných v čase uzatvorenia zmluvy.

Vzhľadom na to, že žalobca v zmysle § 21 ZRK v zákone stanovenej lehote nepodal námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, je námietka neplatnosti rozhodcovskej zmluvy v prebiehajúcom konaní bezpredmetná. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodcovský súd vyzval žalobcu na podanie žalobnej odpovede, avšak žalobca sa v súdom stanovenej lehote nevyjadril a vyššie uvedené skutočnosti v rozhodcovskom konaní nenamietal. Nečinnosť žalobcu v rámci rozhodcovského konania nemôže byť dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Všetky skutočnosti, ktoré uviedol v podanej žalobe, mohol uviesť vo vyjadrení k návrhu na začatie rozhodcovského konania.

Žalobca odvodzuje neplatnosť takejto rozhodcovskej doložky z titulu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách z § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení po 1.3.2010. Aplikácia novšieho predpisu na povinnosti žalovaného je však v rozpore so základnými princípmi časovej pôsobnosti právnych noriem. Vyvodzovať z neskoršej právnej normy obsah a rozsah práv a povinností adresátov práva v čase pred nadobudnutím účinnosti tejto právnej normy neodporuje len základom deduktívnej logiky a sťažňovým princípom právneho štátu, ale aj ustálenej judikatúre ústavného súdu. Žalovaný zastáva názor, že generálnu klauzulu o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách obsiahnutú v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nutné vykladať cez Smernicu 93/13/EHS a to prostredníctvom porovnávacieho jazykového výkladu Smernice, z ktorého je zrejmé, že cieľom smernice nie je zakázať rozhodcovské doložky uzavreté so spotrebiteľmi, za neprípustné totiž považuje len tie ustanovenia, ktoré nútia spotrebiteľov domáhať sa svojich nárokov voči dodávateľovi výlučne v rozhodcovskom konaní neupravenom právnymi predpismi. Zároveň je potrebné poukázať na fakt, že § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka a rovnako aj ustanovenia písm. q) prílohy 1 Smernice 93/13/EHS nehovoria nič o právach a povinnostiach dodávateľa a spôsobe uplatňovania jeho práv a teda neobmedzuje dodávateľa v tom, aby v súlade s dojednanou rozhodcovskou doložkou predkladal spory so spotrebiteľom, v ktorých je aktívne legitimovaný dodávateľ, rozhodcovskému súdu určenému v doložke.

Žalovaný dáva do pozornosti aj dôvodovú správu k ust. § 53 ods. 4 OZ v znení účinnom od 1.1.2008, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä tie ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa dôvodovej správy, cieľom tejto úpravy je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde

6C/144/2013

-6-

uplatnia svoje práva. Ak by niektoré z ustanovení rozhodcovskej doložky zakladalo výlučne právomoc rozhodovať spor iba v rozhodcovskom konaní, navrhovaná úprava považuje takéto ustanovenie za neprijateľné, čo však nemá za dôsledok zrušenie platnosti celej rozhodcovskej doložky. Spotrebiteľ môže svoje práva voči dodávateľovi uplatňovať nielen v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky,

ale aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Zákonodarca teda v zmysle uvedeného zabezpečil ochranu spotrebiteľovi v tom, že mu umožnil širšie oprávnenie rozhodnúť sa, či bude spor voči dodávateľovi riešiť v rozhodcovskom konaní alebo v občianskoprávnom. Jedná sa o aktívnu vecnú legitimáciu na strane spotrebiteľa, pričom dojednaná rozhodcovská doložka nijako neobmedzuje povinného v uplatňovaní jeho práv. Názor žalobcu o zaujatosti rozhodcovského súdu vybratého dodávateľom je založený výlučne na akejsi všeobecnej úvahe o údajných motívoch a pohnútkach zriaďovateľa, nemá oporu v žiadnych konkrétnych skutkových zisteniach. Rovnako ako námietka geografickej neprijateľnosti, nakoľko rozhodcovské konanie prebiehalo na predmetnom rozhodcovskom súde písomnou formou.

Žalovaný je toho názoru, že zákonodarca nekoncepcoval konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku založené na ustanovení § 40 ods. 1 ZRK ako odvolacie konanie, ale ako mimoriadny inštitút nápravy excesov, ktoré mohli vzniknúť v rámci rozhodcovského konania. Uvedené potvrdzujú aj dôvody na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 ZRK. Žalovaný preto nesúhlasí s podaným návrhom, nakoľko má za to, že nie sú naplnené zákonné dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a navrhuje, aby súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

Z rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 02921/13 zo dňa 25.4.2013 je zrejmé, že žalobcovi bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 1 090,26 eura, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 226,10 eura od 3.10.2012 do zaplatenia, poplatok za rozhodcovské konanie vo výške 84,54 eura, náklady inkasného konania vo výške 150 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 249,18 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe zmluvy č. 503286100 zo dňa 13.1.2005, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky zo strany spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava s tým, že žalovaný uzatvoril s uvedenou spoločnosťou dňa 10.12.2009 zmluvu o postúpení pohľadávok, v zmysle ktorej došlo k postúpeniu pohľadávky založenej zmluvou z postupcu na žalovaného v celkovej výške 1 610,26 eura. V odôvodnení je ďalej uvedené, že žalobca a žalovaný uzatvorili Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, v ktorej žalovaný uznal čo do dôvodu a výšky svoj záväzok vyplývajúci zo Zmluvy a nákladov na inkasné konanie vo výške 150 eur. V tomto rozsudku je uvedené, že účastníci konania sa v Dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dohodli, že všetky spory budú riešené pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde. V odôvodnení je tiež uvedené, že rozhodcovský súd sa prvotne zaoberal posúdením neprijateľnosti rozhodcovskej doložky (v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zákonníka) a teda jej platnosťou. Rozhodcovský súd mal za

6C/144/2013

-7-

to, že účastníci konania uzatvorili rozhodcovskú doložku, v ktorej sa dohodli na troch subjektoch oprávnených riešiť ich prípadne vzájomné spory, pričom právo výberu je na žalujúcej zmluvnej strane. Rozhodcovský súd dospel k záveru, že takto uzatvorenou rozhodcovskou doložkou s alternatívnym výberom súdneho orgánu nebola žalobcovi uložená povinnosť riešiť prípadný spor výlučne v rozhodcovskom konaní a teda mu nebola obmedzená možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov len v rámci rozhodcovského konania.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 vyššie uvedeného zákona, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný.

6C/144/2013

-8-

Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa článku 6 ods. 1 smernice rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa článku 3 ods. 3 vyššie uvedenej smernice, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 0292/13 zo dňa 25.4.2013 bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanému dlžnú čiastku vo výške 1 090,26 eura, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 226,10 eura od 3.10.2012 do zaplatenia, poplatok za rozhodcovské konanie vo výške 84,54 eura, náklady inkasného konania vo výške 150 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 249,18 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe zmluvy č. 503286100 zo dňa 13.1.2005. Ďalej z rozsudku vyplynulo, že účastníci konania sa v osobitnej Dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dohodli, že všetky spory budú riešené pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde a že rozhodcovský súd sa prvotne zaoberal posúdením neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a mal za to, že účastníci konania uzatvorili rozhodcovskú doložku, v ktorej sa dohodli na troch subjektoch oprávnených riešiť ich prípadné vzájomné spory, pričom právo výberu je na žalujúcej zmluvnej strane. Súd má za to, že rozhodcovský súd sa platnosťou rozhodcovskej doložky zaoberal nedôsledne. Otázku, či pri dojednaní rozhodcovskej doložky ide o neprijateľnú podmienku treba posudzovať na jednej strane podľa vnútroštátnych právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa

a na druhej strane z pohľadu judikatúry Súdneho dvora Európskej únie najmä v súvislosti s ochranou spotrebiteľov ako slabšej strany. Súd by mal skúmať všetky skutkové okolnosti dojednaní rozhodcovskej doložky v sporoch vedených medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Základným kritériom na posudzovanie, či ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku preto bude hodnotenie súdu vychádzajúc z § 53 ods. 1 OZ, <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=4548384&FragmentId2=4548384>> či v zmluvách uzavretých dodávateľom so spotrebiteľom sú ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). Táto úprava platí na všetky neprijateľné podmienky vymenované v § 53 ods. 4 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=4548397&FragmentId2=5078779>>. Pre posúdenie dojednaní rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky je dôležitá druhá veta § 53 ods. 1 OZ, <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=4548384&FragmentId2=4548384>> podľa ktorej, ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané, nepovažujú sa za neprijateľnú podmienku. Na druhej strane sa podľa § 53 ods. 2 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=4548385&FragmentId2=4548385>> nebudú považovať za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia obsiahnuté v návrhu zmluvných podmienok s pripojenými všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne v tejto veci v dodatočne predloženej Dohode o uznaní záväzku a uzavretí splátkového kalendára, ktoré dodávateľ pripravil vopred a pri ktorých spotrebiteľ

-9-

6C/144/2013

síce mal možnosť oboznámiť sa s ich obsahom pred ich podpisom, a hoci aj v domácom prostredí, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Spotrebiteľ bol v tomto prípade v postavení, že mal na výber len, či predložený vopred pripravený návrh Dohody podpíše alebo odmietne jeho podpísanie. V rozhodovanej veci na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej doložky nielenže nerozhodoval všeobecný súd, ale rozhodoval rozhodca zvolený žalovaným. V danom prípade si žalobca osobitne nevyjednal rozhodcu. Rozhodcovská doložka je teda neprijateľná z dôvodu, že ak rozhodcovské konanie vyvolá dodávateľ, tak sa mu už musel žalobca nezvratne podrobiť a tak riešiť jeho spor pred rozhodcom, ktorý je pre neho nepredvídateľným. Čo sa týka platnosti rozhodcovskej doložky, aj keď žalovaný uviedol, že bola dohodnutá alternatívne, súd poukazuje, že rozhodcovská doložka v Dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku bola neoddeliteľnou súčasťou pod bodom 4 tejto Dohody, formulárovej dohody, kde spotrebiteľ nemal možnosť obsah tejto doložky ovplyvniť. Súd konštatuje, že v prípade rozhodcovskej doložky, ktorá nebola individuálne dojednaná a spotrebiteľa uvádza do omylu, nie je jasne formulovaná a je skrytá v ostatnom texte podmienok, takže si spotrebiteľ neuvedomí dôsledky jej podpísania a nemohol ju ovplyvniť pri podpise zmluvy či inej dohody s dodávateľom, najmä pri predložení návrhu nemohol ovplyvniť jej obsah, ide jednoznačne o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súdny dvor ES v rozsudkoch z 27. 06. 2000 Océano Group Editorial a Salvaz Editores C 240/98 až 244/98 vyslovil, že systém ochrany spotrebiteľa podľa smernice 93/13 vychádza z toho, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi, čo sa dotýka jeho vyjednávacej sily, tak úroveň informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vyhotovené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, že by mohol ovplyvniť ich obsah. Ak teda takáto zmluvná podmienka nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, bráni tomu, aby na základe nej bol vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súd poukazuje najmä na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania o spore na rozhodcovskom súde, o čom už pojednávali aj rozsudky Európskeho súdneho dvora C 240/98 až C 244/98 a C 243/08. Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či na riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania ho „donúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním.“ Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma a práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami. S poukazom na skutočnosť, že dojednanie o spôsobe riešenia sporov nebolo individuálne tak, ako to napr. umožňuje Zákon o platobných službách § 90 ods. 3 a vlastne z existujúceho formulároveho dojednaní či už v zmluve alebo v dohode o úhrade pohľadávky v splátkach, je voľba pre konanie pre spotrebiteľa len iluzórna a súd poukazuje aj na skutočnosť, že dohoda o úhrade pohľadávky v splátkach je taktiež štandardným formulárom, ktorý žalovaný využíva bežne, súd teda vyhodnotil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda za neplatnú. Spotrebiteľská vec je subjektívne, ako aj objektívne nearbitrábilná a túto skutočnosť dodávateľ

v spotrebiteľskej zmluve dostatočne nezohľadnil (viď uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoE/29/2010). V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora (ES) Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 až C-244/98 a na rozsudok Mostaza Claro. Neprijateľná zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a prieči sa dobrým mravom. Ak rozhodcovské konanie prebehlo na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, tak aj nový kvalifikovaný záväzok, ktorý mal vzniknúť

-10-

6C/144/2013

z takéhoto vadného súkromno-právneho procesu, nie je v súlade s dobrými mravmi. Rozhodca ignoroval predpisy určené na ochranu spotrebiteľa a to je dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ako aj na odklad jeho vykonateľnosti. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pretože v konaní mal plný úspech žalobca. Súd vychádzal z neurčitej hodnoty sporu (§ 11 ods. 1 písm. a/ AT), jeden úkon právnej služby: 60,07 eura (§ 10 ods. 1 AT). Trovy pozostávajú z a/ odmeny za zastupovanie za tieto úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom 60,07 eura (§ 14 ods.1, písm. a/ AT), režijný paušál 7,81 eura, žaloba zo dňa 23.5.2013 (§ 14 písm. d/ AT) 60,07 eura, režijný paušál 7,81 eura, účasť na pojednávaní Okresného súdu Svidník dňa 10.9.2013 (§ 13 ods. 1, písm. d/ AT) 60,07 eura, režijný paušál 7,81 eura, účasť na pojednávaní Okresného súdu Svidník dňa 5.11.2013 (§ 13 ods. 1, písm. d/ AT) 60,07 eura, režijný paušál 7,81 eura, b/ cestovné Stropkov - Svidník a späť (15 km x 2) na pojednávanie OS Svidník motorovým vozidlom TOYOTA RAV EČ SP-111AH (§ 15 písm. a/ AT) dňa 10.9.2011 (sadzba 0,29 eura/km) 0,29 x 30 km - 8,70 eura, dňa 5.11.2013 (sadzba 0,29 eura/km) 0,29 x 30 km - 8,40 eura. Špecifikácia výpočtu cestovného - TOYOTA RAV: spotreba paliva: 8.6 litra/100 km (0,086 l/km), cena pohonných hmôt: 10.9.2013 (nákup PHM 9.9.2013) 1,283 eura /l x 0,086 = 0,11 eura/km sadzba základnej náhrady = 0,29 eur/km, 5.11.2013(nákup PHM 3.11.2013) 1,216 eura/l x 0,086 = 0,10 eura/km + 0,18 eura/km sadzba základnej náhrady= 0,28 eura/km, c/ náhrada za stratu času /NSČ): (§ 17 ods. 1 AT), dňa 10.9.2013 Stropkov - Svidník - 1 začatá polhodina 13,01 eura a dňa 5.11.2013 Stropkov- Svidník - 1 začatá polhodina 13,01 eura, odmena advokáta spolu (bez DPH) - 314,64 eura, DPH 20 % 61,93 eura, odmena spolu s DPH 377,57 eura. Náhrada trov konania je spolu v sume 377,57 eura, ktorú súd zaviazal zaplatiť žalovaného žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyky (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

O súdnom poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože žalobca je podľa § 4 ods. 2 písm. za) tohto zákona od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe vyhovel. Preto súd zaviazal neúspešného žalovaného zaplatiť poplatok v sume 99,50 eura na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia na tunajšom súde.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.